

'Thuis' in onze samenleving

De VrijeLijst- al meer dan 20 jaar dé lokale politieke partij in de gemeente Castricum als het gaat om Breed Welzijn, duurzame besluiten en lokale democratie.

Verkiezingsprogramma gemeenteraadsverkiezingen 2026

Voorwoord

De gemeente Castricum, gelegen aan de prachtige Noord-Hollandse kust en het Alkmaardermeer, is een gemeente met een rijke geschiedenis en een sterke identiteit. Binnen haar grenzen liggen de dorpen Bakkum, Castricum, Limmen, Akersloot en De Woude – samen goed voor een unieke mix van stedelijke voorzieningen en landelijke rust. Waar onze gemeente ooit begon als ‘tuindersdorpen’, is Castricum uitgegroeid tot een verzameling levendige forensendorpen waar natuur, cultuur en gemeenschapszin wat ons betreft centraal staan.

De VrijeLijst Castricum is dé lokale partij die zich inzet voor het behoud én de verdere ontwikkeling van deze bijzondere kwaliteiten. Ons verkiezingsprogramma voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 is gebaseerd op het principe van **Breed Welzijn**. Wij geloven dat een sterke gemeenschap begint bij de welvaart én het welzijn van haar inwoners – en dat elke politieke beslissing daaraan moet bijdragen. De afgelopen decennia hebben veel persoonlijke vrijheden gebracht, maar hebben ook geleid tot meer individualisme. Wij kiezen daarom voor een samenleving die hechter en socialer is.

Al ruim twintig jaar zet De VrijeLijst zich in voor de kwaliteit van leven in onze gemeente. Wij werken aan een **leefbare, duurzame en verbonden gemeenschap**, door te investeren in fysiek, mentaal, sociaal en economisch welzijn. Daarbij staan wij voor een **participatieve en transparante democratie**, en voor een **daadkrachtig, dienstbaar en integer bestuur**. Onze aanpak is pragmatisch en oplossingsgericht, maar altijd koersvast.

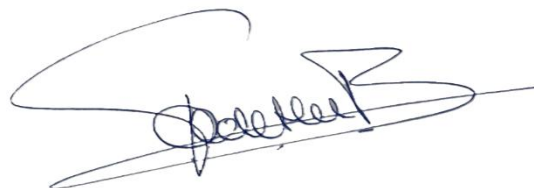
De verkiezingsuitslag van 2026 bepaalt welke richting Castricum de komende jaren inslaat. Met uw steun bouwen we verder aan een toekomstbestendige gemeente, met oog voor wat écht telt: een sterke, sociale en veerkrachtige gemeenschap waar iedereen zich thuis voelt.

Namens het bestuur,

Cok van Bergen Henegouw
(Voorzitter)

Tim de Heer
(Secretaris)

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
1. Wonen en leefomgeving	4
2. Samen leven is welzijn	5
3. Voor elkaar zorgen	8
4. Groen, gezond en bereikbaar	10
5. Een stabiele toekomst en betrouwbaar bestuur	12
Kieslijst	14
Colofon	16
Bijlage: Kieskompas standpunten	17

1. Wonen en leefomgeving

In Castricum, Akersloot, Bakkum, Limmen en De Woude is de behoefte aan woningen groot. Tegelijk is de bebouwbare ruimte schaars. Daarom kiest De VrijeLijst voor een andere manier van bouwen: slim, zorgvuldig en met oog voor de gemeenschap. Wij staan voor een gemeente waarin iedereen prettig en duurzaam kan wonen. Wij geloven dat een goede woning meer is dan een dak boven je hoofd: het is de basis voor een veilig, gezond en betekenisvol leven. Daarom zetten wij ons in voor woningbouw die aansluit bij de behoeften van alle inwoners – van starters tot senioren, van gezinnen tot alleenstaanden.

Onze keuzes:

- **Slim en zorgvuldig ruimtegebruik**
- **Bouwen voor de gemeenschap**
- **Wonen met zorg en levensloop in gedachten**

Slim en zorgvuldig ruimtegebruik

We bouwen waar het past en op een manier dat het de gemeenschap versterkt. Dat betekent inbreiden in bestaande kernen en herontwikkeling vóór uitbreiding.

- **Slimme stedenbouwkundige plannen** voor alle kernen: we kijken waar woningen kunnen worden toegevoegd, waar de hoogte kan worden opgezocht en waar niet, en vooral hoe we de samenleving er mee versterken. Wat de VrijeLijst betreft zou dit helpen om verstandige keuzes te kunnen maken ten aanzien van bijvoorbeeld de ontwikkeling van Geesterduin 2.0 of ontwikkelingen aan het Alkmaarder-/ Uitgeestermeer;
- **Herontwikkeling vóór uitbreiding:** leegstaande panden, voormalige scholen en verouderde bedrijfsterreinen benutten we liever dan bouwen in het groen;
- **Behoud van het landschap en dorpskarakter:** open ruimte blijft open, bouwen doen we waar het past. We gaan voor inbreiden boven uitbreiden, met behoud van ons groene en dorpse karakter.

Bouwen voor de gemeenschap

Woningbouw moet aansluiten bij de behoeften van alle inwoners – van starters tot senioren, van gezinnen tot alleenstaanden. We kiezen voor een gevarieerd en betaalbaar woningaanbod, zodat mensen in hun eigen dorp kunnen blijven wonen.

- **Een gevarieerd en betaalbaar woningaanbod**, zodat starters, senioren, gezinnen en alleenstaanden in hun eigen dorp kunnen blijven wonen;
- **Woningdelen en woningsplitsing:** grote eengezinswoningen kunnen meer mensen huisvesten als bewoners dat willen;
- **Nieuwbouw die de leefomgeving verbetert:** als er woningen worden toegevoegd verbeteren we ook waar nodig de fiets- en voetpaden, leggen extra speelplekken aan en zorgen als het nodig is voor extra voorzieningen;
- **Wonen voor inwoners:** toeristen zijn welkom, maar woningbouw is er in de eerste plaats voor de gemeenschap zelf.
- **Inrichting die geschikt is voor iedereen**, met en zonder beperking. We werken samen met Platform Gehandicaptenbeleid Castricum om onze openbare ruimte voor iedereen toegankelijk te maken en houden.

Wonen met zorg en levensloop in gedachten

Wonen en zorg gaan steeds vaker hand in hand. We maken ruimte voor woonvormen die aansluiten bij verschillende levensfasen en zorgbehoeften.

- **Mantelzorg en Pre-mantelzorgwoningen op eigen erf toestaan**, eenvoudig te realiseren waar ruimte is. Bijvoorbeeld met verplaatsbare ‘tiny-houses’;
- **Levensloopbestendige en kleinschalige woonvormen toestaan** zoals meergeneratiewoningen, knarrenhofjes en tijdelijke woningen;
- **Initiatieven zoals “Onder de Pannen” initiëren**, waarmee economisch daklozen tijdelijk een thuis vinden en woningeigenaren extra inkomsten krijgen.

“De VrijeLijst kiest voor een gemeente waarin wonen, natuur en samenleving in balans zijn. We bouwen niet alleen aan huizen, maar aan een leefbare toekomst voor iedereen.”

2. Samen leven is welzijn

Voor De VrijeLijst is welzijn méér dan zorg alleen. Het gaat om meedoen, erbij horen en jezelf kunnen ontwikkelen. We investeren daarom in ontmoeting en gezamenlijkheid. Denk aan buurthuizen, sportverenigingen, vrijwilligersinitiatieven en toegankelijke ondersteuning in de wijk. Door sterke sociale netwerken te bouwen en de samenwerking tussen inwoners, professionals en organisaties te versterken, maken we onze gemeenschap veerkrachtig en verbonden.

Onze keuzes:

- **Voorzieningen in stand houden** en versterken
- **Eenzaamheid** voorkomen en bestrijden
- Inspelen op een **ouder wordende samenleving**
- **Investeren in de jeugd en het onderwijs** als fundament voor een sociaal en kansrijk leven

Voorzieningen die verbinden

Castricum is rijk aan verenigingen, cultuur en natuur. Dit koesteren wij. Want sport, cultuur en recreatie brengen mensen samen, stimuleren creativiteit en geven energie. Het maakt onze gemeente interessant. De VrijeLijst wil:

- **Goede voorzieningen in alle dorpskernen.** Structurele voorzieningen van sportclubs tot muziekscholen, van theater tot wandel- en fietsroutes. Wij hechten ook grote waarde aan jaarlijks terugkerende evenementen zoals het bloemencorso in Limmen, de Timmerdorpen en het Uit je Bak festival;
- **Een sportbeleid** dat perspectief biedt voor verenigingen;
- **Een nieuw, betaalbaar zwembad.** Niet luxe, maar functioneel. Het zwembad is van groot belang voor jeugd, sportverenigingen en de reddingsbrigade;
- **Het Erfgoedplatform nieuw leven inblazen**, zodat ons cultureel erfgoed zichtbaar en beleefbaar blijft.

Samen tegen eenzaamheid

Individualisering bracht vrijheid, maar ook minder verbinding en een groeiend aantal mensen dat zich eenzaam voelt is mede hiervan een gevolg. Eenzaamheid maakt ziek, en dat willen we tegengaan. De VrijeLijst wil het programma “Eén tegen Eenzaamheid” nieuw leven inblazen. De gemeente moet inwoners en organisaties ondersteunen bij initiatieven die zorgen voor meer contact, aandacht en onderlinge betrokkenheid.

Vorbereid op een ouder wordende samenleving

Onze samenleving vergrijst. Dat vraagt om slimme keuzes voor nu maar ook richting toekomst. De VrijeLijst kiest daarom voor:

- **Goede ondersteuning voor mantelzorgers**, met respijtzorg, heldere informatie en waardering vanuit de gemeente;
- **Levensloopbestendige woningen**, zodat ouderen prettig en veilig kunnen wonen zonder dure Wmo-aanpassingen die bij verhuizing weer ongedaan gemaakt moeten worden;

- **Openbare toiletten en meer rustplekken**, door afspraken te maken met ondernemers. Kleine voorzieningen die voor veel mensen een groot verschil maakt;
- **Een openbare ruimte die veilig en toegankelijk is voor iedereen**, ook met rollator of scootmobiel;
- **Een sterke rol voor de wijkregisseur**, die oog heeft ook voor sociale vraagstukken, niet alleen voor losliggende stoeptegels;
- **Rekening houden met de behoefte aan huisvesting van huisartsen**, zodat zorg dichtbij blijft;

Investeren in de toekomst van de jeugd

Elk kind verdient een gezonde, veilige en kansrijke omgeving om op te groeien. Daarom zetten wij ons in voor goed onderwijs, sterke ondersteuning voor gezinnen en volop ruimte om talenten te ontdekken. Castricum mag zich met recht een **onderwijsgemeente** noemen. Met maar liefst drie middelbare scholen en een breed aanbod aan hoog aangeschreven basisscholen is er veel om trots op te zijn. De VrijeLijst wil dit behouden én versterken. Want goed onderwijs vormt de basis voor een sterke gemeenschap en een veelbelovende toekomst. Samen met scholen, sport- en cultuurverenigingen en maatschappelijke organisaties bouwen we aan een Castricum waarin kinderen en jongeren volop kansen krijgen. Wij willen:

- **Goede schoolgebouwen**. Renovatie van basisscholen zoals de Cunera, Juliana van Stolberg en IKC Oost (een gezamenlijk nieuwbouw voor De Kustlijn en Visser 't Hooft), waarnaast een plek voor de Vrije School en het Suprême college;
- **Veilige speel- en ontmoetingsplekken**. Goede speelplaatsen en ruimte om elkaar te ontmoeten in de openbare ruimte;
- **Jongeren betrekken bij beleid**. Oprichting van een **jongerenraad** en een **kinderraad met kinderburgemeester**. Kinderen en jongeren weten vaak heel goed wat ze nodig hebben – laten we naar hen luisteren;
- **Een sterke en toegankelijke pedagogische basis**. Als ouder of als kind zit je soms met (opvoed- of opgroei) vragen, of ben je op zoek naar activiteiten, steun of hulp. Wat er allemaal voor mogelijkheden zijn is soms best wel zoeken. Wij willen het aanbod beter vindbaar maken en op elkaar afstemmen, zodat kleine problemen klein kunnen blijven.

“De VrijeLijst kiest voor een gemeente waar we sámen het verschil maken. Waar welzijn niet alleen zorg betekent, maar ook kansen, ontmoeting en verbondenheid.”

3. Voor elkaar zorgen

De VrijeLijst gelooft in een Castricum waar we écht naar elkaar omkijken. Een gemeente waar iedereen zich gezien, gehoord en gesteund voelt. Waar zorg en hulp toegankelijk zijn voor wie dat nodig heeft, zonder drempels en zonder eindeloze formulieren. Of het nu gaat om ouderen die langer zelfstandig willen wonen, jongeren die worstelen met mentale uitdagingen, mantelzorgers die te veel op hun schouders dragen, statushouders die zijn gevlucht voor een vreselijke oorlog of inwoners met een beperking: iedereen verdient passende ondersteuning – dichtbij, persoonlijk en op tijd.

Wij kiezen voor een zorgsysteem dat werkt voor mensen, in plaats van andersom. Minder bureaucratie, meer vertrouwen in professionals en ruimte voor maatwerk. Wij gaan voor een samenleving waarin iedereen met waardigheid oud kan worden en jongeren uitzicht hebben op een gezonde, hoopvolle toekomst.

Onze keuzes:

- **Iedereen krijgt de kans mee te doen** in de samenleving, naar ieders vermogen
- **Zorg die aansluit bij het leven van mensen**, in plaats van het leven laten aansluiten bij de zorg
- **Armoede en schulden zijn geen taboe**
- **Menswaardige jeugdzorg en jeugdbescherming**

Meedoen in de samenleving

Voor De VrijeLijst betekent zorgen voor elkaar ook dat iedereen de kans krijgt om mee te doen – op de arbeidsmarkt, in de buurt en in het dagelijks leven. Werk is meer dan inkomen: het geeft eigenwaarde, structuur en verbondenheid. Tegelijkertijd weten we dat niet iedereen altijd kan meekomen. Voor wie (tijdelijk) afhankelijk is van een uitkering, moet er een stevig sociaal vangnet zijn dat zekerheid en waardigheid biedt. Daarom zetten wij ons in voor:

- **Lokale economie met kansen voor werkgelegenheid en (sociaal) ondernemerschap** – ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt;
- **Een menselijke uitvoering participatiewet**, vanuit vertrouwen, met maatwerk, zonder onnodige regels of sancties. Vooral mensen verder helpen om mee te kunnen doen;

Zorg die werkt voor mensen

Zorg moet aansluiten bij het leven van mensen – niet andersom. We willen een systeem waarin professionals de ruimte krijgen om maatwerk te leveren, en waarin inwoners niet verdwalen in formulieren en loketten. Wij gaan over:

- **Eenvoudige aanvragen sneller afhandelen:** maatschappelijke middelen moeten we zorgvuldig mee omgaan – maar te vaak schieten we met een kanon op een mug, als het gaat om het doen van aanvragen en verantwoordingen;
- **Menselijke maat:** de dienstverlening aan inwoners kan beter. Brieven zijn vaak onduidelijk en controles worden soms ingericht vanuit wantrouwen. Dat moet anders. Wij zetten ons in voor duidelijke communicatie, eerlijke procedures en dienstverlening die inwoners écht helpt. Met steun van landelijke middelen verbeteren we de informatiepositie van onze inwoners, zodat iedereen weet waar hij of zij recht op heeft.

Samen tegen armoede en schulden

Armoede en schulden mogen in Castricum geen taboe zijn. Niemand mag worden buitengesloten; iedereen verdient perspectief op een menswaardig bestaan. De VrijeLijst wil problemen vroegtijdig signaleren en aanpakken, met toegankelijke hulp, preventie en samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke organisaties en ervaringsdeskundigen. Wij willen:

- **Eenvoud en eerlijkheid in toeslagen en bijstand.** Het huidige stelsel is nodeloos ingewikkeld en oneerlijk. Wij zetten ons in voor vereenvoudiging, zodat inwoners sneller, eerlijker en beter geholpen worden. Hiervoor gebruiken we de aanbevelingen van het Instituut voor Publieke Economie.

Menswaardige jeugdzorg en jeugdbescherming

Kinderen die opgroeien in kwetsbare situaties verdienen zorg die hen beschermt, versterkt en perspectief biedt. Benodigde hulp is wat ons betreft tijdig beschikbaar, proportioneel en adequaat. Wij gaan voor:

- **Een versterkte samenwerking** tussen het onderwijs, wijkteams, huisartsen en jeugdhulpprofessionals naar voorbeeld van, onder andere, de gemeente Veendam: laagdrempelige ondersteuning bij problemen, maar vooral ook aansluitend bij het onderwijs en het netwerk van het kind.
- **Actief gebruik van de JIM interventie** ('Jouw Ingebrachte Mentor') voor kinderen en jongeren die verwezen worden naar specialistische jeugdhulp. Het is enorm behulpzaam voor kinderen om een vertrouwd persoon uit hun eigen netwerk te hebben die stabiliteit, steun en betrokkenheid biedt, waardoor hulp beter aansluit bij hun leven;
- Een betere **jeugdbeschermingsketen** door samen met zorg- en veiligheidspartners te werken we aan een stelsel dat gezinsgericht, rechtsbeschermend, transparant en eenvoudig is – aansluitend bij het 'Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming';
- **Geen gesloten plaatsingen of opsluiting van kinderen.** Het wegstoppen en opsluiten van kinderen om sociaal-emotionele problemen vinden wij onaanvaardbaar. Onderzoek toont aan dat kinderen vaak slechter uit gesloten jeugdzorg komen dan dat ze erin gaan en er betere alternatieven zijn. Kinderen die door omstandigheden niet thuis kunnen wonen willen wij zo gezinsgericht mogelijk op laten groeien. We gaan voor een volledige afbouw van JeugdzorgPlus én het stoppen van separatie voor 2030;

“Voor De VrijeLijst is de gemeente het sterkst als iedereen mee kan doen – jong, oud en alles daartussen”

4. Groen, gezond en bereikbaar

Een leefbare gemeente vraagt om een sterke balans tussen bebouwing en natuur. Behoud en versterking van de biodiversiteit zijn belangrijke opgaven van deze tijd en daar zetten we ons voor in. Maar ook het verduurzamen van energie is een belangrijke opgave. Enerzijds om de CO2 uitstoot te verlagen maar vooral ook belangrijk om de inwoners minder afhankelijk te maken van steeds duurder wordende fossiele energie zoals gas en olie. Deze investering in de toekomst betaalt zich terug. Voor De VrijeLijst is het belangrijk dat er voor huishoudens die dit minder goed kunnen voorfinancieren, een programma wordt ontwikkeld om (financieel) te ondersteunen.

Onze keuzes:

- **Beschermen en versterken van natuurhistorische kenmerken en biodiversiteit**
- **Groene energie en een circulaire economie stimuleren**
- **Natuurinclusieve en klimaatbestendige wijken bouwen**
- **Duurzame mobiliteit in een gezonde buitenruimte**

Beschermen en versterken van natuurhistorische kenmerken en biodiversiteit

De natuur wordt (bijna) overal bedreigd door monocultuur, waterverontreiniging door meststoffen en chemische bestrijdingsmiddelen, overbemesting en stikstof. De VrijeLijst wil dat de gemeente actief natuurhistorische kenmerken beschermt en biodiversiteit versterkt – niet alleen in natuurgebieden, maar ook in de bebouwde omgeving. Wij gaan voor:

- **Meer biodiversiteit in de dorpen:** De recent aangelegde kleinschalige natuurparken aan de rand van Castricum zijn een succes. De biodiversiteit is daar zienderogen toegenomen. De VrijeLijst wil dat zulke natuurparken ook binnen de bebouwde kommen ontstaan, o.a. via aangepast maabeleid, meer bomen en struiken, en bloemrijke plantsoenen. We hopen dat, naast de egel, ook de otter zich weer vestigt in onze waterrijke plantsoenen.
- **Bescherming van 'het groene hart' (Oer-IJ):** In het buitengebied tussen Castricum, Heemskerk, Uitgeest, Akersloot en Limmen ontstaat, door samenwerking tussen terreinbeheerders en natuurorganisaties, een uniek Europees vogelweidegebied. De omliggende dorpen dragen een bijzondere verantwoordelijkheid voor de bescherming hiervan. De VrijeLijst steunt stichtingen als de Hooge Weide, stichting Oer-IJ en het Noord-Hollands Landschap en stimuleert wet- en regelgeving die dit gebied verder ontwikkelt en beschermt.
- **Behoud van de stranden als familiestranden:** De inwoners van Castricum hebben bij eerdere enquêtes en onderzoeken uitgesproken voor behoud van een familiestrand. De VrijeLijst denkt daar ook zo over. Onze stranden aan de kust en aan het Alkmaardermeer blijven wat ons betreft rustig, kleinschalig en toegankelijk voor onze inwoners.

Groene energie en circulaire economie

De VrijeLijst zet zich in voor concrete stappen die bijdragen aan een duurzame toekomst, zichtbaar in onze wijken, op onze daken en in ons dagelijks leven. Wij staan voor:

- **Lokale opwek en opslag van groene energie**, met ondersteuning via subsidies en wijkgerichte oplossingen zoals parkeerplaatsen met zonnedaken;

- **Een Circulair Ambachtscentrum:** een plek waar inwoners spullen kunnen repareren, hergebruiken en inleveren, en waar bewustwording over duurzaamheid centraal staat.

Natuurinclusieve en klimaatbestendige wijken

Ook in onze dorpen hebben we een weg te vinden in het omgaan met de gevolgen van klimaatverandering. Tegelijk willen we bouwen met respect voor natuur en biodiversiteit. Dat vraagt om slimme inrichting van de openbare ruimte en vraagt om duurzame bouwprincipes. Daarom willen wij:

- **Natuurinclusief bouwen**, waarbij woningen niet alleen voor mensen worden gerealiseerd, maar ook bijdragen aan biodiversiteit en klimaatbestendigheid;
- **Klimaatrobuuste inrichting** van straten en wijken, met meer groen en slimme wateropvang, zodat schade door een veranderend klimaat (hevige regen, hitte, droogte) wordt geminderd.

Duurzame mobiliteit

Goede bereikbaarheid en verkeersveiligheid zijn essentieel voor het dagelijks leven. De VrijeLijst wil een mobiliteitsbeleid dat logisch, leefbaar en toekomstgericht is, met nadruk op duurzame keuzes. Wij gaan voor:

- **Verkeersveilige en levendige dorpskernen**, met minder hardrijdend autoverkeer in de kernen, zoals de Dorpstraat in Castricum. De VrijeLijst is voorstander van 30 kilometerwegen in de woonomgeving;
- **Betere fietsvoorzieningen** en doorfietsroutes, zodat fietsen aantrekkelijker en veiliger wordt, in- en tussen alle dorpskernen en buurgemeenten. Wij willen aan de slag met de voorstellen van de fietsersbond;
- **Sterkere OV-verbindingen tussen de dorpen**, met flexibele oplossingen zoals buurt- of belbussen, zodat scholieren en inwoners sneller en makkelijker naar scholen of station kunnen reizen;
- **Station Castricum moet een intercitystation blijven:** Castricum is een forensendorp. Zo'n 7.000 Castricummies gaan dagelijks met de trein. Voor veel Castricummies is het daarom belangrijk dat ze hier gebruik van kunnen blijven maken. Richting de toekomst willen we onderzoeken of het spoor en het station verlegd kan worden zodat de verkeersproblemen in het dorp worden opgelost en er woningbouwlocaties vrijkomen waar wij tot wel 2.000 woningen zouden kunnen bouwen. Wij noemen dit 'de Groene variant'.
- **Een beweegvriendelijke buitenruimte**, die uitnodigt tot lopen, fietsen en ontmoeten, en daarmee bijdraagt aan de gezondheid van inwoners.

“Duurzaamheid is geen luxe, maar noodzaak. De VrijeLijst investeert in groene energie, slimme mobiliteit en een gezonde leefomgeving – voor onszelf én voor de generaties na ons.”

5. Een stabiele toekomst en betrouwbaar bestuur

De VrijeLijst kiest voor een Castricum waar ondernemers de ruimte krijgen om te groeien en bij te dragen aan de leefbaarheid van onze dorpen. Waar inwoners zich veilig voelen – op straat, in het verkeer en in hun wijk. En waar het bestuur transparant, dienstbaar en betrokken is, met oog voor de lange termijn en oor voor de wensen en behoeften van de inwoners.

Wij geloven dat economische vitaliteit hand in hand gaat met sociale samenhang. Dat veiligheid niet enkel een zaak is van de politie, maar ook van de gemeente, maatschappelijke organisaties én inwoners. En dat democratie pas echt werkt als inwoners actief kunnen meedenken en meebeslissen. Daarom zetten we ons in voor een bestuurscultuur waarin luisteren, uitleggen en samenwerken centraal staan. Wat ons betreft zijn dit belangrijke voorwaarden om te kunnen komen tot een toekomstbestendige gemeente.

Onze keuzes:

- Een **sterke, lokale economie**
- De inwoners van Castricum voelen zich **veilig op straat, thuis en in het verkeer**
- Een **transparante en participatieve democratie**
- **Verantwoord financieel beleid**

Sterke lokale economie

Een sterke lokale economie maakt onze dorpen levendig en veerkrachtig. Een gezonde lokale economie versterkt niet alleen de bedrijvigheid, maar ook de sociale verbinding binnen onze dorpen. De VrijeLijst wil ondernemers ruimte bieden om te groeien, vernieuwen en bijdragen aan de leefbaarheid van de gemeente. Wij kiezen voor:

- **Actieve ondersteuning van lokale ondernemers**, met minder bureaucratie en duidelijke, begrijpelijke communicatie vanuit de gemeente enerzijds en lokaal inkopen en investeren anderzijds. We willen het zo simpeler maken voor ondernemers om zaken te doen en hun bedrijf te runnen, waarnaast we, waar dat kan, zo veel mogelijk in de gemeente en regio inkopen. Denk bijvoorbeeld aan catering, drukwerk of onderhoud, maar ook het verbinden van inwoners aan de lokale ondernemers met de Castricum-pas;
- **Stimuleren van circulaire initiatieven en korte ketens**, zodat producenten en consumenten elkaar lokaal weten te vinden;
- **Aantrekkelijke winkel- en verblijfsgebieden** in de kernen, die verkeersveilig zijn en met voldoende rustplaatsen en groen, waar inwoners en bezoekers graag komen en waar ondernemers floreren.

Veiligheid

Veiligheid is niet alleen handhaven; het gaat om samenleven in vertrouwen en wederzijds respect. De VrijeLijst wil dat inwoners zich overal veilig voelen: in de wijk, in de kroeg, in huis en in het verkeer. Wij staan voor:

- **Preventie en samenwerking** bij problemen zoals ondermijnende criminaliteit, jeugd- en middelengebruik, huiselijk geweld en overlast in de wijk. We zetten ons in voor meer bewustheid onder inwoners en samenwerkingspartners die signaleringskracht en handelsbereidheid vergroten. Ook gaan wij voor een goede inrichting van de

openbare ruimte die (het gevoel van) veiligheid vergroot. We bevorderen daarnaast effectieve interventies die huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen terugdringen;

- **Veilig kunnen deelnemen aan het verkeer**, met name voor kwetsbaardere verkeersdeelnemers zoals wandelaars en fietsers. Wij willen samen met veiligheidspartners, maar ook met inrichtingsvraagstukken aan de slag die verkeersdelicten, ongevallen en rijden onder invloed (genoemde aandachtspunten in de Veiligheidsanalyse Castricum 2023) terugdringen.

Transparante en participatieve democratie

De VrijeLijst staat voor een transparante, betrokken en toegankelijke politiek. Wij geloven dat inwoners niet alleen tijdens verkiezingstijd, maar gedurende de hele bestuursperiode gehoord en serieus genomen moeten worden. Dat vraagt om een bestuurscultuur waarin luisteren, uitleggen en samenwerken vooropstaan.

Onze keuzes zijn niet gericht op de waan van de dag, maar op een stabiele koers voor de lange termijn. Daarom maken wij ons hard voor:

- **Een bestuurlijke fusie met omliggende gemeenten** zoals Uitgeest, Heiloo en Bergen, om slagkracht te vergroten, bureaucratie te verminderen en meer middelen beschikbaar te maken voor lokale projecten;
- **Participatieve democratie**, met burgerberaden, wijkconferenties, jongeren- en ouderenraden en digitale platforms waar inwoners mee kunnen praten en invloed hebben;
- **Een overheid die naar de inwoners toekomt**: ambtenaren actief de wijk in, luisteren, vragen ophalen en samen oplossingen vormgeven;
- **Een moderne, goed gedigitaliseerde gemeente** die informatie eenvoudig toegankelijk maakt en inwoners ontzorgt.

Verantwoord financieel beleid

Een stabiele en duurzame toekomst vraagt om verantwoord financieel beleid, zeker in tijden dat gemeenten te maken hebben met stijgende kosten en afname van inkomsten vanuit het rijk. De VrijeLijst kiest voor een nuchtere, transparante aanpak: geen luchtkastelen, maar realistische keuzes met oog voor de lange termijn. Wij willen:

- **Een solide financiële basis**, met een begroting waar de inkomsten en uitgaven in balans zijn en duidelijke prioriteiten;
- **Investeren in duurzaamheid, mobiliteit en leefbaarheid**, omdat dit de gemeente sterker maakt. Denk bijvoorbeeld aan duurzame schoolgebouwen, goede fietsverbindingen en een groene omgeving;
- **Eerlijke en transparante communicatie over geldstromen**, zodat inwoners weten waar hun belastinggeld naartoe gaat. Wat ons betreft informeren we de inwoners actief over de begroting en gemaakte keuzes hierin. Daarnaast willen we ook dat alle plannen worden voorzien van een financiële paragraaf en doen wij in de basis niet mee aan moties zonder dekking.

“De VrijeLijst zet zich in voor een gemeente waar democratie niet alleen een recht is, maar een dagelijkse praktijk. Waar bestuur dienstbaar is, en inwoners, naast inzicht, de kans krijgen verschil te maken.”

Kieslijst

Deze betrokken dorpsbewoners zetten zich vol energie in om het programma van De VrijeLijst – al meer dan 20 jaar dé lokale partij in Castricum voor breed welzijn, duurzame keuzes en echte lokale democratie – krachtig te laten meewegen in de gemeentepolitiek:

<p>1. Bärbel Böhling</p>	<p>Landschap en leefomgeving zijn Bärbel's passie, zowel persoonlijk als professioneel, als landschapsontwerper. Sinds 2018 vertegenwoordigt zij De VrijeLijst in de gemeenteraad, gedreven door de overtuiging dat lokale politiek dichtbij, onafhankelijk en met oog voor de toekomst moet zijn.</p>
<p>2. Tim de Heer</p>	<p>Met een frisse blik en vernieuwende ideeën draagt Tim bij aan, onder andere, het versterken van de lokale (circulaire) economie, verstandig financieel beleid, verbeterde verkeersstromen en het aantrekkelijk houden van het strand.</p>
<p>3. Paulien Zwikker</p>	<p>Paulien staat voor sociale verbinding en betrokkenheid. Ze zet zich in voor inwonersparticipatie en een samenleving waarin iedereen mee kan doen.</p>
<p>4. Sibren de Weerd-van Velzen</p>	<p>Sibren brengt zijn expertise als pedagogisch hulpverlener, bestuurskundige en een rijke ervaring in het vrijwilligersleven samen tot een sterke betrokkenheid bij de jeugd. Met het oog op een gezonde, sociale en kansrijke gemeenschap zet hij zich in op het versterken van sociaal beleid en goed bestuur.</p>
<p>5. Ron de Haan</p>	<p>Als oprichter van de VrijeLijst blijft Ron een belangrijke inspirator en steunpilaar van de partij. Met zijn jarenlange ervaring in de lokale politiek is hij een drijvende kracht achter onze visie.</p>
<p>6. Fred Kok</p>	<p>Fred heeft ruime ervaring met gemeenten, vooral op het gebied van Sociaal Domein, Inwonersparticipatie en Zorg & Veiligheid. Fred komt op voor inwoners met een zachte stem: mensen die niet altijd gehoord worden, zoals woningzoekenden of inwoners afhankelijk van Wmo-voorzieningen. Daarnaast wil hij werken aan het herstel van vertrouwen in de overheid.</p>
<p>7. Leon van Hulst</p>	<p>Met 40 jaar ervaring in leidinggevende functies in het bedrijfsleven kijkt Leon op een andere manier naar de, soms inefficiënt en onlogisch lijkende politiek, zonder oog te verliezen voor voornamelijk de ouderen, minder mobiele mensen en iedereen die hen ondersteunt.</p>

<p>8. Jennifer Peperkamp</p>	<p>Jennifer is een ondernemer met een hart voor natuur en sociale verbintenis. Ze vindt dat vrijetijdsbesteding respectvol moet zijn naar onze kwetsbare natuur en zij kiest voor een Castricum waar mensen elkaar ontmoeten en zich verbonden voelen. Een gemeente die inclusief is en niemand eenzaam hoeft te zijn.</p>
<p>9. Reinaud van de Fliert</p>	<p>Met een achtergrond in de gezondheidszorg werkt Reinaud in het sociaal domein voor de regio Zaanstreek-Waterland. Reinaud is geruime tijd bij de partij betrokken, draagt onze gemeente een warm hart toe en gelooft dat de plannen van de VrijeLijst ervoor zorgen dat Akersloot, Castricum, Limmen en De Oude nu én in de toekomst leefbare, inclusieve plekken blijven voor alle inwoners.</p>
<p>10. Jelle Oosterbaan</p>	<p>Jelle werkt in de horeca- en toerismebranche en weet hoe belangrijk een gastvrije omgeving is. Voor hem begint dat bij een fijne plek om te wonen en recreëren. Hij wil zich inzetten voor een gemeente waar betaalbaar wonen mogelijk blijft en waar toerisme op een manier wordt ontwikkeld die tegelijkertijd onze leefbaarheid én aantrekkingskracht van het dorp versterkt.</p>
<p>11. Cok van Bergen Henegouw</p>	<p>Cok wil inwoners iets fatsoenlijks bieden: politiek die verbindt in plaats van verdeelt. Als wetenschapper gelooft hij in feiten boven emotie waar hij ziet dat de politiek daar nu te vaak van afwijkt. Daarom zet Cok zich in voor de VrijeLijst, waar hij ziet dat feiten ertoe doen en samenwerking de bovenaan voert.</p>
<p>12. Malou de Kock</p>	<p>Malou maakt zich hard voor woningen, het strand en het sociaal domein, maar gemeenschapszin is voor Malou het belangrijkste van allemaal. Voor Malou geldt: zeg wat je doet, doe wat je zegt en wees daar transparant over.</p>
<p>13. Cees Kingma</p>	<p>Cees zet zich in voor een gemeente waar de leefomgeving centraal staat en mensen zich verbonden voelen. Hij hecht veel waarde aan het behoud van ons erfgoed, zodat de geschiedenis en identiteit van onze dorpen ook voor toekomstige generaties zichtbaar blijven. Daarnaast wil hij dat we onze verantwoording nemen onze duinen, bossen en groene ruimte te beschermen, zodat Castricum zijn unieke karakter behoudt.</p>

Colofon

Verkiezingsprogramma 2026 de VrijeLijst

Vastgesteld door: Algemene Ledenvergadering van de VrijeLijst

Datum vaststelling: 8 december 2025

Samenstelling programmateam:

Sibren de Weerd-van Velzen

Bärbel Böhling

Vormgeving:

Reclame aan de kust

Met dank aan:

Alle leden, inwoners en maatschappelijke organisaties die hun ideeën, zorgen en suggesties met ons hebben gedeeld tijdens bijeenkomsten, gesprekken en via e-mail.

Contact:

Website: www.devrijelijst.nl

E-mail: info@devrijelijst.nl

Lid worden? Kijk op onze website of neem contact met ons op!

<https://devrijelijst.nl/meedoen/>

Bijlage: Kieskompas standpunten

Vraag	Antwoord	Toelichting
1. Er moet meer ruimte voor de fietser komen, ook al is er dan minder ruimte voor het autoverkeer	Mee eens	<p>We stimuleren het gebruik van de fiets en het lopen. Dat is gezond, milieuvriendelijk en draagt bij aan een prettige en veilige leefomgeving. Je komt elkaar makkelijker tegen en kunt een praatje maken.</p> <p>Toch zijn er situaties waarin goede autobereikbaarheid noodzakelijk blijft, bijvoorbeeld voor ouderen en minder mobiele inwoners. Maatwerk is daarom essentieel.</p> <p>Daarnaast moet ook het centrum van onze kernen met de auto bereikbaar blijven. Dat zorgt ervoor dat inwoners hun dagelijkse boodschappen lokaal kunnen blijven doen en het centrum levendig blijft.</p>
2. Woningbouw binnen de dorpskernen moet voorgaan op het behouden van parkeerplekken	Neutraal	Dat moet per situatie worden bekeken. Woningbouw naast het station kan soms met minder parkeerplaatsen worden gerealiseerd omdat het openbaar vervoer dicht bij huis is.
3. De gemeente moet meer wegobstakels bouwen zodat 30 km-zones worden nageleefd	Neutraal	Langzaam rijden in woonwijken is essentieel voor een veilige leefomgeving. Een goede weginrichting is hiervoor het belangrijkste. Wegobstakels kunnen helpen om verkeer af te remmen, maar ze zijn niet altijd de beste oplossing. Ze veroorzaken soms extra geluid door remmen en optrekken, en kunnen trillingen geven. Daarom moet per locatie zorgvuldig worden bekeken of een obstakel echt bijdraagt aan de verkeersveiligheid.
4. Auto's moeten zoveel mogelijk uit het centrum van Castricum worden geweerd	Niet mee eens	Minder autoverkeer door de Dorpsstraat betekent automatisch meer verkeer op de omliggende wegen — en die zijn daar vaak niet op berekend. Daarnaast blijft een goede bereikbaarheid van het centrum belangrijk, ook voor automobilisten. Wij pleiten daarom niet voor afsluiting, maar wel voor maatregelen die ervoor zorgen dat er langzaam en veilig wordt gereden.
5. De gemeente Castricum moet zich inzetten voor het gratis blijven rijden van de Kustbus, ook al kost dat de gemeente geld kost	Helemaal niet mee eens	Het openbaar vervoer is in eerste instantie een taak van de Provincie. Toeristen maken er graag gebruik van, maar dat hoeft wat ons betreft niet gratis te zijn. Voor bewoners van de andere kernen levert het OV nu weinig op. Als we als gemeente ergens in het openbaar vervoer willen investeren, dan liever in goede verbindingen voor schoolkinderen uit Akersloot en Limmen richting Castricum.

6. Voor een nieuwe fiets- en wandelverbinding tussen Akersloot en Limmen mag natuur in de Groot Limmerpolder wijken	Mee eens	Natuur is belangrijk, en De VrijeLijst staat voor het behouden én versterken van het omliggende landschap. We verwachten dat de aanleg van een fietsroute tussen Akersloot en Limmen slechts beperkte impact heeft op de natuur. Sterker nog: het verbetert de natuurbeleving én verkort de afstand tussen de dorpen, waardoor er minder autobewegingen nodig zijn.
7. Het is verstandig dat Castricum gaat fuseren met één of meerdere (BUCH) gemeenten	Helemaal mee eens	Een fusie wordt momenteel onderzocht. Als er meer voordelen dan nadelen uit het onderzoek naar voren komen, en daar lijkt het op, dan is een fusie zinvol. Onze partij vond het voor de ambtelijke fusie van de BUCH al verstandig om niet alleen ambtelijk- maar ook bestuurlijk te fuseren omdat dit de slagkracht vergroot, bureaucratie vermindert en verder meer efficiëntievoordelen oplevert.
8. De gemeente moet vaak een burgerberaad organiseren, waarbij een groep inwoners meedenkt	Neutraal	Een burgerberaad kan waardevol zijn bij grote gemeentelijke vraagstukken, mits het zich richt op echte lokale opgaven — zoals in 2018 bij de Maatschappelijke Agenda. Een burgerberaad over klimaat zien wij niet als zinvol: de invloed van de gemeente is op dit thema beperkt, terwijl de kosten van zo'n beraad aanzienlijk zijn. De VrijeLijst is in algemene zin groot voorstander van een participatieve democratie, met bijvoorbeeld een kinderraad, wijkconferenties en, wanneer passend, burgerberaden.
9. Statushouders (vluchtelingen met een verblijfsvergunning) mogen voorrang krijgen op een sociale huurwoning	Neutraal	Elke gemeente heeft een taakstelling: we moeten als gemeente zorgen voor de huisvesting van een bepaald aantal statushouders (vluchtelingen met een verblijfsstatus). Wanneer er te weinig woningen beschikbaar zijn, kan een voorrangregeling zinvol zijn. Zonder zo'n regeling moet de gemeente namelijk duurdere alternatieven inzetten, zoals tijdelijke opvang in hotels.
10. De gemeente moet meer geld investeren om Castricum aantrekkelijker te maken voor toeristen	Niet mee eens	Onze prioriteit is een prettig en aantrekkelijk Castricum voor inwoners. Dat het tegelijk ook toeristen aantrekt, zien we als een fijne bijkomstigheid.
11. Bij een begrotingstekort kan de gemeente beter bezuinigen dan de lokale belastingen verhogen	Neutraal	Inkomsten en uitgaven moeten in balans zijn. Een stabiele en duurzame toekomst vraagt om verantwoord financieel beleid. De VrijeLijst kiest voor een nuchtere, transparante aanpak: geen luchtkastelen, maar realistische keuzes met oog voor de lange termijn. Wij willen: <ul style="list-style-type: none"> • Een solide financiële basis, met grip op de uitgaven en duidelijke prioriteiten; • Investerings in duurzaamheid, mobiliteit en leefbaarheid, omdat dit de gemeente sterker maakt; • Eerlijke en transparante communicatie over geldstromen, zodat inwoners weten waar hun belastinggeld naartoe gaat.

12. Om gemeentelijke voorzieningen in stand te houden mag de OZB (de belasting op huisbezit) worden verhoogd	Neutraal	De gemeente moet zorgen dat inkomsten en uitgaven in balans blijven. Omdat we minder geld van het rijk krijgen, is de belasting op huisbezit (OZB) al verhoogd tot het gemiddelde van de regio. Het is belangrijk dat we zorgvuldig omgaan met deze extra inkomsten en dat ze worden gebruikt voor voorzieningen die het welzijn van onze inwoners versterkt.
13. Minimaal 40% van de nieuwbouwwoningen moeten sociale huurwoningen zijn	Mee eens	We willen bouwen voor alle doelgroepen. Maar de huidige woningvoorraad in onze gemeente is uit balans. Vooral starters en senioren hebben moeite om een geschikte woning te vinden. Daarom zetten we extra in op sociale huurwoningen, kleine betaalbare woningen (zowel huur als koop) en passende woningen voor senioren. Zo ontstaat er een gezonde mix van woningen. De nadruk ligt daarbij op sociale huur, juist omdat daar nu het grootste tekort is.
14. Er moeten meer woningen gebouwd worden, ook als daardoor groen buitengebied verdwijnt	Niet mee eens	Dat het buitengebied groen blijft, betekent niet dat er minder woningen komen. We kiezen waar mogelijk voor inbreiding: bouwen binnen de bestaande kernen. Omdat onze gemeente grenst aan een beschermd Landschap, is bouwen in het buitengebied in principe niet toegestaan.
15. Om meer woningen te bouwen, mag in alle kernen de maximale bouwhoogte overal worden verhoogd	Niet mee eens	De maximale bouwhoogte is op dit moment 7 tot 8 verdiepingen. Wat de VrijeLijst betreft kan dat zo blijven. Wel kunnen lagere gebouwen van drie of vier lagen, waar dat passend is, worden uitgebreid met één of twee extra verdiepingen.
16. De gemeente moet een investeringsfonds oprichten om grond op te kopen voor het bouwen van woningen, ook als dit grote financiële risico's oplevert	Niet mee eens	<p>Strategisch grondbeleid is zinvol. Als de gelegenheid zich voordoet om grond aan te kopen voor meer regie bij het bouwen van woningen of voorzieningen dan moeten we dat doen. Maar dit mag geen grote financiële risico's opleveren.</p> <p>Een stabiele en duurzame toekomst vraagt om verantwoord financieel beleid. De VrijeLijst kiest voor een nuchtere, transparante aanpak: geen luchtkastelen, maar realistische keuzes met oog voor de lange termijn. Wij willen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een solide financiële basis, met grip op de uitgaven en duidelijke prioriteiten; • Investeren in duurzaamheid, mobiliteit en leefbaarheid, omdat dit de gemeente sterker maakt; • Eerlijke en transparante communicatie over geldstromen, zodat inwoners weten waar hun belastinggeld naartoe gaat.
17. Er moet meer geld komen voor armoedebestrijding, ook als de lokale belasting daarvoor omhoog moet	Neutraal	Castricummers met een inkomen tot 120 procent van de bijstandsnorm mogen gebruik maken van een aantal regelingen (minimaregeling) om deel te kunnen nemen aan sportieve, sociale en culturele activiteiten. Daar staan we achter en we hebben ons bij de begrotingsbehandeling hard gemaakt om deze regeling te behouden.

18. De gemeente moet mensen met een bijstandsuitkering verplichten een tegenprestatie te leveren in de samenleving	Neutraal	Als het kan zeker - maar dat is al beleid. De meeste mensen WILLEN werken. Sommigen KUNNEN geen tegenprestatie leveren. Dan moeten we dat ook niet eisen.
19. Bij stijgende zorgkosten moet de gemeente strenger zijn in wie recht heeft op zorg (WMO)	Niet mee eens	Iedereen die recht heeft op Wmo-voorzieningen, moet deze ook daadwerkelijk krijgen. Als gemeente moeten we vooral kijken hoe we kosten kunnen besparen door efficiënter te werken. Daarnaast mag er, afhankelijk van het inkomen, een eigen bijdrage worden gevraagd.
20. De eigen bijdrage voor WMO-voorzieningen (bijv. thuiszorg, dagbesteding) moet worden afgeschaft voor mensen met een laag inkomen	Neutraal	Vrijstelling is al mogelijk voor inwoners met een laag inkomen. De bijdrage kan via bijzondere bijstand terug worden gevraagd.
21. De gemeente moet extra geld uitgeven aan kunst en cultuur	Mee eens	Cultuur en kunst brengen mensen samen en maakt onze gemeente aantrekkelijk. Dat willen we actief ondersteunen. Als er extra middelen nodig zijn, kan de gemeente daar waar nodig aan bijdragen.
22. De gemeente moet sportverenigingen voldoende subsidie geven ook als dit leidt tot hogere belastingen	Niet mee eens	Sportverenigingen zijn belangrijk voor de sociale samenhang en de gezondheid. Daarom ondersteunen we ze met goede sportvoorzieningen en gerichte subsidies. We verhogen echter niet zomaar de belastingen om tekorten op te vullen. Eerst kijken we wat verenigingen zelf kunnen doen om financiële problemen te voorkomen.
23. De gemeente Castricum moet een speciaal budget voor dierenwelzijn opnemen in de begroting	Helemaal niet mee eens	Dieren verdienen onze zorg en aandacht. De gemeente staat voor diervriendelijk handelen en draagt uit dat respectvol met dieren wordt omgegaan. Dit geldt zowel voor gezelschapsdieren als voor in het wild levende dieren. Dat is bestaand beleid en hiervoor is budget beschikbaar. Een speciaal budget is naar ons idee niet nodig.
24. Er moet een zwembad met sporthal komen, ook als dat betekent dat er op andere voorzieningen wordt bezuinigd moet worden	Helemaal niet mee eens	De VrijeLijst staat voor een zwembad waar kinderen kunnen leren zwemmen, waar mensen baantjes kunnen trekken en waar verenigingen zoals de Reddingsbrigade en Aquafit kunnen trainen. We bouwen het zwembad zó dat er in de toekomst een sporthal aan kan worden toegevoegd. Dat gebeurt echter pas wanneer de huidige sporthal in de buurt aan vervanging toe is — en dat is nu nog niet het geval. Eerst moeten andere sporthallen in de gemeente worden vernieuwd.
25. De gemeente moet zich inzetten om het aantal vluchten op Schiphol te verminderen	Mee eens	Vliegverkeer van en naar Schiphol heeft invloed op de leefomgeving van inwoners. Zo ervaren inwoners onder andere geluidsoverlast en gezondheidseffecten van vliegverkeer. Gemeenten werken samen in hun streven de hinder voor de regio beperkt te houden. De VrijeLijst zet zich in voor het verminderen van (nacht-) vluchten boven onder andere Limmen en de andere kernen.

26. De gemeente moet (agrarische) bedrijven dwingen om minder bestrijdingsmiddelen te gebruiken	Mee eens	We vinden het belangrijk dat de omgevingsverordening duidelijke eisen stelt aan agrarische bedrijven over het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het uitrijden van mest. Zo beschermen we de omliggende natuurgebieden.
27. De gemeente moet mensen helpen hun huis te verduurzamen, ook al kost dat de gemeente meer geld	Neutraal	We moeten als gemeente inwoners helpen zo goed mogelijk hun huis te verduurzamen. Dit gaat niet automatisch leiden tot hogere kosten voor de gemeente.
28. Inwoners mogen niet verplicht worden om van het gas af te gaan	Niet mee eens	Nederland stapt uiterlijk in 2050 af van aardgas, en dat ondersteunen we. We willen niet afhankelijk zijn van Russisch gas en ook geen extra schade veroorzaken voor de inwoners van Groningen. Daarnaast is aardgas een fossiele brandstof die CO ₂ uitstoot en zo de opwarming van de aarde versnelt. Duurzame alternatieven zijn daarom noodzakelijk. In sommige gevallen kunnen die alleen worden gerealiseerd — en zelfs goedkoper uitpakken — wanneer een hele straat of buurt tegelijk overstapt. In zulke situaties zijn we voorstander van een zorgvuldige toepassing van de aanwijsbevoegdheid.
29. In gemeente Castricum moet er meer ruimte komen voor natuurgebieden, ook als dat ten koste gaat van landbouwgrond	Mee eens	Onze natuurgebieden worden van alle kanten bedreigd door infrastructurele activiteiten, zoals wegen- en kabelaanleg, uitbreiding van agrarische bedrijven en woningbouw. Waar mogelijk moeten we de natuur meer ruimte geven om dit verlies te compenseren.
30. Er moeten strengere regels komen voor het kappen van bomen	Neutraal	Met het huidige groenbeleid worden bomen goed beschermd. Ze worden alleen gekapt als ze ziek zijn of wanneer er sprake is van zwaarwegende belangen. In beide gevallen wordt er altijd voor compensatie gezorgd.